

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԱՐԻԱ

Տարեկան . . 12 Ֆր.
Վեցամսեայ . . 6 "

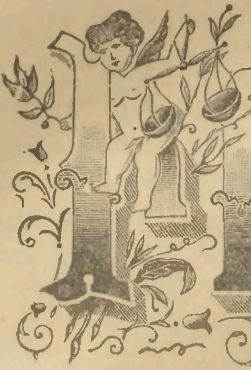
ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ

Կ. կու. քիւ մեկ ծառով
Տարեկան . . 14 Ֆր.
Վեցամսեայ . . 7 "

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տոյար
Վեցամսեայ 1.50 "
Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Դրանոյցման տար
20 անդիս

ԻՐԱՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Ն Ա Ն

ԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒ Ի ԱՄՆԵ ՋՈՐԵՔՇԱՔԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Kalender
Mischkarts
Vienne

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА

Գրողները եւ

չեն տրուիր

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Ք Ի Ա Պ Ա Ր Տ Ի

Բ. Հ Ա Տ Ո Ր Ը

Սրտատահմանի ընթերցատերերուն կողմէ այնչափ անհամբերութեամբ սպասուած այս թ. հատորն կը պարտւնակէ երկստիքունքեան Բ. եւ Գ. մասերը ու կը վերջանայ .

Ա. հատորը (Ա. մաս) կը բաղկանայ 162 երեսներէ. գին 1 Ֆր. Բ. « (Բ. եւ Գ. մաս) « 432 « 2 «

10 օրինակի դրամ դրոշմը 11 օրինակ կը ստանայ.

Դիմել ի Ր Ա Ի Ո Ի Ն Ք Ի խնայարարեան եւ մեր ծանուցած գործակալներուն .

ՄԻՍԸ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

Վստահելի պարբերէ մեր ստացած տղեկութեանց նախընտր. վերջին օրեր Սագունիի նախաձեռնութեամբ կազմուած Կ. վկասի Հնչակեան մասնաճիւղերու պատգամաւորաց ժողովը հետեւի առաջարկները ստեղծ է.

1) Անմիջապէս նազարբէկեանը կեդրոն հիւսիսէն եւ Հնչակի խմբագրութեան գլուխը անցնել 80 րու պիտի ամակալուի .

2) Միութիւնը չը կազմուած համարել եւ միակ պաշտօնական օրական ճանաչել իրենց Հնչակը .

3) Ուղղորդող եղողները մէջտեղէ վերցնել .

4) Բանորներու հետ գործակցութեան մէջ մտնել կամ համընթաց գնալ անոնց հետ .

Այս որոշումները մեր աչքին սուղեւ ունենալով, քիչ մը քննենք թէ ատեն մեր ազգային դատի յաջողութեան պայմաններուն կը համապատասխանեն .

Անմիջապէս նազարբէկեանը կեդրոն բերելու առաջին որոշումը նախ հիմնովին կը հակառակի Հնչակեան կուսակցութիւնը հանրութեան վստահութեան արժանացնելու անհրաժեշտ պէտքերն . Դեռ հայ ժողովուրդի մտքին մէջ թարմ է Ձէյթունեաց կուսին ատեն, յանուն այդ քաջարի հայ լեռնականներուն հաւաքուած ու նազարբէկի ձեռքը հասած 4-5000 ոսկիէն գոնէ պզտիկ մաս մը Ձէյթունը կրկնուած չ'ըլլալու յաւէտ դատապարտելի իրողութիւնը . Երկրորդ, սգգային բարոյական ազդարտութեւ, հայ ընտանիքի սրբութիւնը քանդելու ամենապիղծ օրինակը տրուած պիտի ըլլայ կուսակցութեան մը զեկը կրկին

յանձնել այն տեսակ մէկու մը ձեռքը, որ իր գաղտնիքով կ'ընէ եւ գաւակները լքելով՝ զինք բարեբարող մօրեղբոր կոյս աղջիկը խաբած ու կենակցած է ասոր հետ բոլորովին ապօրինի կ'ընդունի .

Կուսակցութեան մը գեղաւարը ընել այն տեսակ մէկը, կը նշանակէ ժողովուրդին ալ անոր օրինակին հետեւելու հրահանգել . մէկ խոսքով քանզի ամեն ինչ իրականութիւնը երբորդ, նազարբէկեանը կեդրոն բերել կը նշանակէ իրապաւնականութիւնը ընել միութիւնը հայ յեղափոխութեան կուսակցութեան հետ . որովհետեւ, նախ Դաշնակցութիւնը չպիտի ուղէ միանալ նազարբէկեանը իրեն վարչութեանցով կուսակցութեան մը հետ . Մենք չափ մօտէն դիտենք թէ անցեալ տարի երբ Դաշնակցութեան ժողովի Պիւրօն միութեան համար Հնչակեաններու հետ զրաւոր բանակցութեան մտած էր, պաշտօնական նամակով մը պայման կը դնէր վերականգնելու մէկ քանիներէն զատ հիններէն ալ նազարբէկեանը արտաքսել կուսակցութեանէն .

Գաղով Կովկասի Հնչ. Պատ. Ժողովին երբորդ որոշումին . «Ուղղորդող եղողները մէջ տեղէ վերցնել» . Սա կը նշանակէ թէ եղբայրասպանութիւնը պիտի շարունակեն հին Հնչակեանները . Այս կորստաբեր սխալներն ո՞ր աստիճան կը պարտաւելի լինելը հոս բացատրել հարկ չէ այլեւս, քանի որ վերջերս պէտքէն աւելի զբաղեցանք անով, եւ հայ ժողովուրդը միահամուռ դատապարտեց եւ պարտաւեց եղբայրասպանները . Եթէ Հին Հնչ. չակեանները կը խորհին թէ ժողովուրդին բանիմաց դատուն համակրութեանը պէտք չունին իրենք, այլ իրենց պէտք եղածը միամիտ դատաւարդին մէկ մասն է, իսկ զլսմի պէտքը ի հարկին մահաւան սպառնա-

լիքով կրնան հոգալ, ինչպէս ըսած է Սալահ-Գիւլեան հրէշը, շատ կը սրտախային . Հայ ժողովուրդին մեծամասնութեան համակրութիւնը ու վստահութիւնը չը վայելող յեղափոխութեան մը ոչ թէ միայն ազգային դատին օգտաբարակէս չէ կարող ծառայել այլ նաեւ իր գոյութիւնը չէ կարող տեւական ընել .

Կովկասի Պատգամ. Ժողովին չորրորդ որոշումը աւելի անիմաստ եւ աւելի հակազգային կը գտնենք. այն է ստար «բանորներուն հետ գործակցիլ կամ համընթաց երթալ» . Տեսէ՛ք կուսակցութիւն մը իր համարին եղբայրներուն հետ դաշնուիլ կը խօսի, իսկ օտար ազգիներու հետ պիտի գործակցի կամ համընթաց երթալ ընդդէմ Կովկասի հայ եւ օտար գործարանատէրներու եւ ուս կառավարութեան . Բայց մեր գաղտնիքէ՞ որ թուրք կառավարութեան ղեմ էր. մեր այս ազգային դատին ի՞նչ օգուտ կարող են ընծայել Կովկասի առեւ Վրացի գործաւորները . արեւօք կարելի՞ է մտաբերել թէ անոնք զան Հայաստանի մէջ մեր յեղափոխականներուն հետ ուս ուսի թուրքին ղեմ կառուելու . այդ անձնութիւնը թիւնը որ ցարդ Կովկասի հայէն չը տեսանք ուս եւ վրացի գործաւորներէն պիտի սպասենք . ախո՛ս . . .

Մենք կը կարծենք թէ օտար բանորներու հետ մեր հայ յեղափոխականաց գործակցութիւնը սչ թէ միայն ազգային դատին մաղի չափ օգուտ չը բերէր, այլ նաեւ բացարձակապէս կը վնասէ, ուս կառավարութեան հակառակութիւնը աւելի զրգռելով հայ տարրին ղեմ . Կովկասի մէջ բանորները վերջերս անգին խռովութիւններ կը հանեն ուս կառավարութեան ղեմ, որ քանիցս ստիպուեցաւ զինուորական ուժ գործածել բանորներուն ազմուկը զսպելու համար . Երբ ուս իշխանութիւնը հայ յեղափոխական կազմակերպութեան մը ուղղակի մասնակցութիւնը տեսնէ այդ ներքին խռովութեան մէջ, բնականապէս ստրատեգիկ հաւանք մը պիտի սկսի հանդիսու եւ մասնաւորապէս հայ յեղափոխականներու ղեմ . որուն անխուսափելի հետեւանքը կըլլայ նաեւ հայ տարրը Կովկասէն Ռուսիոյ ներքին գրուել եւ Լուպանօֆի ըսածին նման Տաճկահայաստանը առանց հայու ձգելու ծրագրին հետեւիլ, այն համազումով որ հայ տարրը ուրիշ տարրերի ալ կը զրգռէ ու կը թունաւորէ .

Այս նկատումներով վերագրեալ որոշումները հայ յեղափոխութեան անհրաժեշտ եւ զազալեաց կը գտնենք . ուստի կը զգուշացնենք մեր արտա-

սանձանի ազգակիցները որ կո. բորէն չը հետեւին այն խմբակին, գործիք չըլլան անոր եղբայրասպան դաւերուն, ու հաւատք չընծայեն անոնց զրպարտութիւններուն . Անոնք որ իրենց ամբաստանութիւնները հաստատելու համար քաջութիւնը չունեցան հայ ժողովուրդի հանրագրութեամբ պահանջած քիչաւ պատգամ. ժողովը կազմուելու, անոնք պէտք չէ քաջալերութիւն գտնեն այդ ժողովուրդէն, որուն թախանձանքին Շահէնը եւ Չիքեանը սպաննելով միայն պատասխանեցին եւ զեռ կը լամաօին նոյն եղբայրասպան ուղղութեան չը չեղիլ .

ԱՆԻԻ ԱՆԵՐԱԿՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՇԽՆՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ ամսին ա. ցիւղիցի Անի, որի առթւ աւելորդ չեմ համարու մի երկու խօսք տեսի .

Աւերակները պէտք է պահպանել որպէս մի սրբաշուն աւանդ, ուստի ցանկալի է Անույ Մայր եկեղեցին պարսպով պատել եւ զըմբեթն ու պատառուածքները վերանորոգել, այնպէս որ Մայր եկեղեցու մէջ կարելի լինի ժամասացութիւն կատարել . Գլխիցոր Լուսաւորչի եկեղեցին, ուր այժմ պատարագ է լինում նշանաւոր ասորիներին, նոյնպէս վերանորոգութեան կարօտ է . Հիւրանոցը, այսինքն այն սենեակներն, ուր իջեւանում են ճանապարհորդներն եւ ուխտաւորները, պէտք է նորոգել եւ ընդարձակել . մի քանի նոր եւ յարմար սենեակների շինութեան կարիք կայ . Դատ բան կայ կուսարեւիք, որ այստեղ եւ առաջ չեմ բերում, եւ այդ ամենի համար դրամ է հարկաւոր . Թող այն հայերը, որոնք այցելել են Անին եւ լաւ գիտես նրա վարիքները, փոխանակ ողբեր կարդալու եւ գրելու, դրամ ժողովին իրենց եւ հայ ժողովրդի մէջ մի յանձնաժողով կազմեն վեհափառ կաթողիկոսի թոյլտուութեամբ եւ սկսեն վերանորոգութեան եւ շինութեան գործը .

Որպէս միութարական երեւոյթ անհրաժեշտ եւ հաւարում արձանագրել հետեւեալը . Թիֆլիսի հայ

Յակոբ Միսիկյան, Խաչիկ Գա-
պարեան, Սարգիս Մկրտչեան, Խա-
չատուր Կաճի Ստեփանեան, Ստեփան
Կաճի Ստեփանեան, Գրիգոր Խորոզ-
եան, Սարգիս Յովհաննէսեան, Մի-
նաս Գլորիան, Մարտիկ Յակոբեան,
Գեորգ Գեղեցիկեան, Սեդրակ Զա-
լաճեան, Աւետիս Արզումանեան, Մի-
նաս Սահակեան, Հայրապետ Գեորգ-
եան, Սեպուհ Սէմէրճեան, Կարապետ
Յովհաննէսեան, Աստուր Տիւրքեան
Յակոբ Յարութեան, Տիգրան
Հովհաննէսեան, Օննիկ Գրիգորեան,
Մկրտիչ Պատմական, Ոմն, Գրիգոր
Թադևրեան, Ծովակա՛ն սթ. Ոմն 1.35 ս.

Գումար 170 Ֆր.

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Նոր. Դարի կր գրին

Այս օրերս Սիմֆերոպոլում փողոցի
մէջ երկու հայ սպանիկ են մի թուր-
քի եւ ծանր կերպով վիրաւորել մի
ուրիշ թուրքի. Մուս. Վեր. յարգրի
ասելով, այդ սպանութիւնը կատար-
ուած է քաղաքական շարժառիթներով:
Մանրամասնութիւններն հետեւեալ-
ներն են. Կէս գիշերի մօտերը Սե-
ւաստապոլսկայա փողոցում գտնուած
Թոփալեանի որձարանից դուրս եկան
երկու թուրք. Հասան Օմիտ-Քէօսէ-
Օմիր-օղլի եւ իշխան Օսման-բէյ Շա-
քիրզադէ եւ սկսեցին զրօսենէլ մայրի
վրայ: Այդ միջոցին իրանց մօտեցան
երկու մարդ եւ քսանց որբեւ խօսք
ասելու, մի շարք գլխակներն արձակե-
ցին ատրճանակներից, եւ ապա փախ-
չելով անյայտացան, չնայելով որ
նրանց Լաւելից ընկան մի ուստիկան
Լ. գիշերապահները: Երկու վիրաւոր-
ուածներն էլ տարուեցին նահանգա-
կան գեմաստիկին հիւանդանոցը, որ-
տեղ Հասանը իսկոյն մեռաւ, իսկ
Օսման-բէյը վիրաւորուած է երկու
ղնդակով. որոնցից մէկը ծակել է
թոքը, միւսը ձախ այտից մտնելով
դուրս է եկել վզի աջ կողմից ողնա-
շարի մօտ: Գործը յանձնուած էր
ամենակարեւոր գործերի պատկան
քննչին: Ամբողջ ոստիկանութիւնը
ոտի էր կանգնեցած, եւ ատօջին

մասի պրիստաի օգնական Կրիստին
աջողուել է բռնել ոճրագործներին:
Նրանք բռնուած են հայոց դպրոցում,
որտեղ պահուած էին հետեւեալ օրուայ
գիշերի հայերէն ներկայացում կար:
Գնալով ոստիկանների հետ դպրոց
ներկայացմանը ներկայ լինելու համար
պրիստաի օգնական Կրիստին նկա-
տեց երկու օտարական հայ, որոնք
չփախուցին նրա հայեացքից: Այս
հանգամանքը կասկածելի թուաց Նը-
րան, եւ որովհետեւ արտաքին նշան-
ներով նրանք նմանուած էին ոճրա-
գործներին, ուստի Կրիստին ձերբա-
կալեց նրանց: Բռնուածներն իրենց
յանցուէր չէին ճանաչում, բայց սկա-
նաւորները ասում են, որ դրանք են
չարագործութեան նկղիւնները: Յան-
ցաւորները բանտարկուած են:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐՈՆԱՅԻՆ Պատր.
փոխանորդ Տ. Վահան Ծ. Վ. Յա-
կոբեանի նախագահութեան տակ
չորեքշաբթի օր ազգ. վարժարանի
մէջ դուրսուած խառն ժողովը
անհետեւեալ օրը, 140 հրաւիր
եղաներէն իրան 24 անձերու ներ-
կայ գտնուելուն պատճառաւ բայց
ներկայից մեծամասնութեամբ ո-
րոշուեցաւ ժողովը կլիակի օրուան
յետեւեղել, ու պէտքի հրաւիրեալ
ներուսն էլ ոչ ամենը գտնէ մէկ
կարեւոր մասը ներկայ կարեւոր
լինել:

Հետեւաբար ժողովը պիտի
գումարուի վաղը, ժամը 2ին.
առաջնորդական խնդրոյն կարեւո-
րութիւնը բմբնող ազգայինք
պէտք է անհրաժեշտաբար ներկայ
գտնուին հոն:

ՈՌԻՍԱՀԱՅՈՑ Եկեղեցական
կայուածները կլիակուեն նախարար
բութեան յանձնելու համար հրա-

մանագիր մը հրատարակած է
առաւ Կառավարութեան պաշտօնա-
թերթը: Այս ցուալի լուրը որ
անցեալները հերքուած էր այսօր
իրը իրողութիւն կը ներկայանայ
մեր առջեւ: Այս սովոր Բարիգի
եւ վիճակի թերթերը կը գրեն
թէ իշխալ եկեղեցական կայուած-
ները եւ ինչքերը մատակարարելու
կարող են ոչ այնտեղ տեսակետով
հաճելի կլցած էր ըլլալ, եւ ոչ ալ
հայ եկեղեցւոյ շահերուն համա-
պատասխան: Այսպէս զատ, հա-
կոբեր ընդգրկուած 1897ի հրա-
մանագրին, որ կը տրամադրէր թէ
եկեղեցական դպրոցները իրենց
պատկանող գուքերով ու
կայուածներով պէտք էր յանձնուին
կլիակուեն նախարարութեան: Աս-
կէ ետքը, Կառավարութեան ձեռ-
քով մատակարարելի եկեղեցական
կայուածքը եւ գուքը հասցիւթը
միայն պիտի տրուի Հայ եկեղե-
ցիներուն, նոյն հասցիւթէն 50/10
վ. դրուելով Կառավարութեան
կողմէր վերակազմութիւն գրասա-
ղիսոյ: Կը սպասենք այս մասին
կովկասէն հասնելիք տեղեկու-
թեանց:

Տ. ՄԵԼԻՍԵՆԻ սրբազան
1600 օսկի գումար մը ունենալով
Տ. Աղեքս. նոր Մանթաշօփի քով որ
հանգուցեալ սրբազանի մտերիմն է
եղիր յատկացուցեր է բարեկա-
տակ ձեռնարկներու: Այդ գումար-
քէն զատ Տ. Մելիքեղեկ սրբա-
զան իր կարգ մը ստեղծութիւն
եւ, կըսուի թէ, բաւել պատկ
գործերու յատկացուցած է:

ՊՈԼՍՈՑ Խառն ժողովը վերջին
նիստին մէջ յանձնաժողով մը կազ-
մուած է, զաւտու կան Սոսնիս-
պութիւններու արդի վիճակը քն-
նելու եւ տեղեկագիր մը պատրաս-

տելու համար: Կը կարծուի թէ
այս տեղեկագիրը քննելով ժողովը
պիտի որոշէ զաւտաց առաջնոր-
դական վիճակներու մէջ փոփո-
խութեան ներմուծել, նկատե-
լով թէ շատ անկարեւոր եւ ազ-
բատ վիճակներ այժմ չեն կարող
առաջնորդ մը պահել:

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԳԻՇԵՐՈՒԿ ԿՐԹԱՐԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՖԻԼԻՊԷ

Հայկազեան կրթարանն իր Ե. տա-
րնչքանը կը սկսի սեպտ. 1/1էին:
Բ. շարթի օր, Գիշերաթիկներու եւ
անոնց վերաբերեալ մանրամասնու-
թեանց համար պէտք է անմիջապէս
գրուի Տնօրէնին, քանզի 12-15 տը-
ղոց եւ 6-8 աղջկանց համար միայն
տեղ ունինք, ուրոյն եւ յարմար
չենք բոլոր մէջ մեր անմիջական հակո-
ղութեան տակ:

Հայկազեան կրթարանը կ'աւանդէ
զուտ ազգային, բարոյական եւ բարձ-
րագոյն կրթութիւն մը՝ մանաւանդ
արդար պահանջին համեմատ: Այսպէս
եւ՝ ուսանողները կ'ընդունին նախնա-
կան պատրաստութիւն՝ Եւրոպայի եւ
Ամերիկայի բերձրագոյն դպրոցներու
համար: Սոյն պատահաւ Հայկազ-
եան կրթարանը՝ ստիպողական ըրած
է, քաղաքակրթ աշխարհի ամենա-
կարեւոր լեզուներէն Ֆրանսերէնը,
Անգլիերէնը եւ Գերմաներէնը: Դասա-
տուները (մին Եւրոպացի) ուսում ա-
ռած են Սնդգիա, Զուիցերիա եւ
Գերմանիա:

Տնօրէն
Հասցէ՝ Հայկ. Ե. Եւրոպական
Ֆիլիպոքը
Յ. Գ. Յորեկօթիկներն ալ դիմե-
լու են ալձանագրութեան համար՝
առաւելները ժամը 10-12

ՀԱՍԱՐԱԿԱՆ ԴԱՍՏԱՆԻՆ

ԲՈՂՈՔ

ԱՌ ՀԱՍԱՐԱԿԱՆ ԽՂՃՄՏԱՆՔԸ

(Շար. Ասիտրոյ քիւնէն)

Աւետիք Նազարեղեանը երեք ամսական էր, երբ
Թաւրիզում վախճանվում է նրա հայրն 1866- . այդ
օրից նորա մայրը քոյր պ. Ալեքսանդր Միլիք Ա-
զարեանցի, մեծ եղբայրս, քոյրս եւ ինքն, մի
խօսքով ամբողջ ընտանիքն, տրվում է Մէլիք Ազար-
եանցի հովանաւորութեան ներքոյ, որ փոխադ-
րում է նրանց Թիֆլիս իր մօտ, եր ամիսը եւ ամ-
բողջ 28 տարի, մայրը, քոյրը, եղբայրը եւ ինքն
11 տարի մինչեւ Եւրոպա գնալն ապրում են նրա,
Միլիք Ազարեանցի տանը: Գնալով Եւրոպա, Ա.
Նազարեղեանը սկսում է իր ազգային գործունէու-
թիւնը, կամենալով գլուխ կանգնել թիւրքիայի
թշուառ հայ ժողովրդի ազատութեան գործին: Ամ-
բողջ տարիներ նրան յաջողվում է մուրհակներ հայ
եւ օտար հասարակութիւնը, որ նկատում է նորս
մէջ մի ախտկան, մի հերոս եւ մի իդէալիստ, մին-
չեւ որ Հնչակեան կուսակցութեան անդամները, որի
պիտի էր հրատարակել իրան, երկուսն են հանում
նրա խաղաղութեանը, զեղծումները եւ նրա
վրայ ծանրանում է այսօր 4000 օսկու իւրացման

խայտառակ ամբաստանութիւնը. նա խաղաղում է
լինում հեռանալ կուսակցութիւնից: Արատաւորուած
այլեւս զժողով էր գործել: Եթէ նա լինէր ազնիւ
մարդ, հաստատ բարոյական սկզբունքների տէր
մարդ, զգար իրան անարդարապէս մեղադրված, նո-
րա առաջին գործն պէտք է լինէր մաքրել իրան
այդպիսի ծանր մեղադրութիւնից, բայց որովհետեւ
բարոյական սկզբունքները նրա մէջ կեղծ էին, ա-
րտաւանակեալ, պատրուակեալ, ուստի եւ, բնակա-
նաբար, նա պէտք է գլուխը դէպի կատարեալ
բարոյական անկումն: Չը կարողանալով այլ եւս
ձրի ապրել ազգի հաւով, ըստ իւր քմաց տրամադ-
րել ազգային գումարներն, անընդունակ աշխատե-
լու՝ նա մտածում է մի հնար գտնել իր թշուառ
գոյութիւնը մի կերպ ապահովել, հարստանալ ու-
րիշի հաւով եւ երբ հանգամանքներն այնպէս են
զատաւորվում, որ այդ նպատակին հասնելու համար
պէտք էր անգիծաբար ձգել կնոջն, երեխաներին Փա-
րիզի տալիստակներով վրայ, մուրհակներ մի անմեղ,
անխորձ օրերով, զաւաճանել իւր բարեբաւին եւ
հատուցանել նրա բարեկեցութեան ամենասեւ ախտախ-
տութեամբ, նա ամենեւին կանգ չէ առնում նոյն
խիւ այդպիսի ստոր վարմունքի առաջ եւ իր այդ
ստորաքարը արարքը, ըստ իւր սովորութեան, պատ-
ճառարանում է այս անգամ «սուրբ սիրտ» գաղա-
փարով, որպէս թէ «սուրբ սէրը» երբ եւ իցէ կա-
րող է թեւադրել այդպիսի ոճրագործութիւն—մատ-
նել մուրացկանութեան իր կնոջ, հարազատ զաւակ-
ներին, բարոյապէս սպանել իր մօրն. քրոջն, եղ-
բօրն եւ ուսնակին անել իր բարեբաւի ընտանեկան
պատիւը, այն բարեբաւի, որից ստանում էր նպաստ

հաւատացնելով նորան, որ ինքն ամենաերջանիկ ա-
մուսլին է, ունենալով այդպիսի կին, որին շուտով
պէտք է այնպէս անգիծաբար լքանէր: Պարզ է, որ
ոչ թէ «սուրբ սէրն» էր խօսում 37 տարեկան, ար-
դէն 15 տարի ամուսնացած եւ երկու զաւակի տէր
բարոյական հրէշի մէջ, այլ անարգ շահասիրութիւնը,
անպատիւ կեղծով հարստանալու ստոր ձգտումն:

Ասում է, որ շատ անգամ հանգամանքներն
հանում են չարագործների օգնութեան, բայց եւ
հանգամանքներն ուղիւղէ մեղացունում են չարա-
գործներին. այդպէս էլ եղաւ Ա. Նազարեղեանի
վերաբերմամբ. պատահումներն նրան օգնեց իր չա-
րագործութիւնն կատարելու, բայց միեւնոյն ժա-
մանակ եւ կատարելապէս պատեց այն դիմակն, ո-
րի սակ թագնված էր չարագործն:

1899 թ. ամառն Ա. Միլիք-Ազարեանցի քոյրն
ցանկութիւն է յայտնում գնալ տեսնել իր մեծա-
համբաւ (°) զաւակին, Աւետիքին, որին 16 տարի
չէր տեսել: Օրուա քաղելով այդ հանգամանքից,
Միլիք-Ազարեանցն որոշում է ուղարկել իր քրոջ
հետ իր երկու աղջկան, նախ՝ քրոջն մեծակ չըթող-
նելու համար, երկրորդ՝ իր անդամների ազգկան մի-
ջոց տալու հատարեալագործել իր երաժշտական կրթ-
ութիւնը: Աղջիկներն ընկերանում է եւ զատախա-
րակչուհին. նրանք ուղևորում են Փրնով, ուր
շուտով Լժնգոնից գալիս է եւ Աւետիք Նազարեղե-
անը իր կնոջ եւ երեխաների հետ, մօրն տեսնելու
եւ ապա վերադառնալու Լժնգոն:

(Շարունակելով)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԹՈՒԹԵԱՆ

Տեղի ունեցող գաղութացման մեջ տառապանք է հիւանդաց թիւը այս միջոցին այնչափ ստուարացած է, որ նորակազմ Աղք. Ընկերութիւնն ներկայիս մէջ բաժանորդաց վճարած երկշաբաթավճարներով չէ կարող մինչեւ իսկ իրեն դիմող 10 0/0 աղքատ հիւանդաց եւ կարողութեամբ կանոնաւոր օգնութիւն մը հասցնել :

Գործ. Ժողովս պարտ անձին համարեց իրաց այս ճշմարիտ վիճակը ամեն գաղութարդի Պատ. աղքատաց ուղարկութեան ներկայացնելով՝ հրաւեր կարգաւ ի բաժնորդագրութիւն Աղքատախնամիս :

Մուծ. խոնար եւ գետնափոր խորհրդներու մէջ անկիւնը նետուած թշուառ հիւանդ աղքատները ակնապիշ իրենց ցաւոց ամոքումը միմիայն ծողովուրդէն կակնկալեն :

Գործ. Ժողովս լիայն է, որ Պատ. հայ հասարակութիւնը ինչպէս ամեն առիթներու մէջ՝ նորնպէս ներկայ գլխութեան հրաւերին լիառատ պիտի բարեհաճի պատասխանել :

Մնամք յարգանք
Ի դիմաց Աղք. Ընկ. Գործ. Ժողովոյ
Վ. Աստուածապարի Աստուածպետ
Մ. Գալստիանեան Կ. Նիզամեան
(Կնիք)

ԲԱՅ ՆԱՄԱԿ

ՎԱՌՆԱՅԻ ՊԱՏ. ԹԱՂ. ԽՈՐՀԱՌԻՐԻՆ

Հեռուէն թերթերու մէջ շատ անգամներ կը կարգայինք այստեղի եկեղեցիի անկարգ երգեցողութեան մասին ու չափազանցութիւն կը համարէինք, բայց այս առտու անձամբ այցելելով, ընդհակառակը շատ քիչ դատաւր գրուածքները :

Մենք թէեւ հոռու չենք երգեցողութեան, սակայն հայաշատ տեղեր երկար ժամանակ մնացած ըլլալով քիչ թէ շատ օրինաւոր երգեցողութիւն մտիկ ըրած ենք : Այս առտու «թագաւոր յաւիտեան» մը կարգացին որ, Աստուած ինք սղորմի, ականջները գոցող եւ փախող փախողի եղան հազար ու մէկ տրտունջներով :

Մինչեւ երբ այս խայտառակութիւնը, գոնէ օտարներէն ամչեք եւ խեղճ ժողովուրդէն ալ աղատեցեք այս տաղուտեկ եւ զղուանք պատճառող գոռում գոչումներէն :

Երեք ստորագրողներ

ՀԱՎԱՏՈՒՄ

ԹԻՒՐԻՔԻԱ

Սուլթան՝ Պահրիէ նէզարէթի. նին պիւթիւն մուսնէլաթընը ասքերիլէտէն այլըմազ էմր իթմիշ տիր :

— Մաքթիւնիւնըն Սէրէզ գա. զասընտա իքի քէօյտէն 19 պուլ. կարար գօմիթա աղասը օլմագ թէօհնէթի իլէ թուլթուլու հապս իտիլմիշլը տիր : Էվէլթի մահպուլարըն թալիլիլէտէն չալըլըլը իքէն եննիլէր հապս իտիլմէսի պուլ. կար վէ թիւրք հիւքիւմէթլէրի պէյնիւնտէրի կերկիլիկի արթը. րաճագ զանն իտէրիլ :

— Սթանպուլտան Պէյօղլու ճի. հէթիւնտի պուլուսնան պիրարիա վէ ճէսիմ գահվէհանէլէրտէ մէմնու օլտն էճնէպի կազէթալար պուլուս. տըղը սէպէպլէ մէղքիւր պիրահա. նէ վէ գահվէհանէ սահիպլէրի պիրէր սէնէ մահպուլթիլէ մահ. քիւմ իտիլմիշլէր, պուլուլար էքսէրի Երուսն թապասսը տըրլար :

— Մէլուրլարըն մասշաբ էօտէնմէմիշ օլտըղընը էվվէլթի նուսիւմիլտէ եազմըլը քարգ. Սթանպուլտան իսպար օլընտըղընա կէօրէ, Պապը Ալի ալման Տէօյլէպանգտան իսթէքրազ իթ. մէք իսթէտիլի 500,000 լիրատան եալընըլ 100,000 լիրա ամալա մուվաֆազ օլաճագ : Պու իսթիլթի րաղա մուգապիլ թիւրք տէվլէթի իթմիլաթ վէրմէք իսթէմէզ իտի իսէտէ, պու տէֆու մէղքիւր պուլու. գա Կիսնա. Էրէկիլի ճըմէնտէլէր խաթիլ իշիւն թէրսիմ իթտիլի բլանը իսթէտիլի կիպի Պապը Ալիէ գապուլ իթտիլէմէք կէօ. րիւնիլօր : Եու հալտէ Ալմալար իթիւրթիւն սըլըլընտան իսթիթառէ իթմէք ուսուլիլի բէք կիւզէլ մէշլ իթմիշլէր :

Պապը Ալի Օսմանըլը պանգա. սընտան տալի իսթիթրազ իթմէք իսթէտի, ֆազաթ լէտտ օլըն. տը :

— Սթանպուլտան տի Յայրա պա թէլէկրաֆ պիլտիլիլի իւզրէ, թիւրքիա ասքերիէ հա. զըրլըլանա տէվաթ իթմէքտէ տիր. Պուլկարարըն թէլէրիլ թաթիլ օլընմամըլ տըր : Յուլիս 14տէ Սթանպուլա եազըն պիր մահէլտէ 14 պուլկալ պազէմէլէր սէրտէթ օլընտըլար : Ֆազաթ էքսարքըն միւրաճաթլարը իւզերիլէ սէր. պէստ պըրազըլտըլար : Հէր կիւն պու եօլսա իվզլիս թիւր գու պուլմագտա րը :

— Մաքթիւնիւնըն Երուսն սիւօրը եազըլըրաթնտա պիր գաշ րուս չէթէլէրի հալարաթա պուլ. լուրշարտըր : Պուլկար մէնպա լարըլտան ալընան թաֆուլաթ իւզրէ պու չէթէլէր րուս խըրսըզ. լարտան մի թէլէլթիլ հայտուս շիքէթլէրի օլուպ. թիւրք հիւ. քիւմէթիլի մուսպէլէթիլէ տալի մազհար օլմագտա ըմըլար : Եանի էն տօղընսը պուլկար գօմիթէլէ բէ գիւթրա կիթմէք իշիւն թէր. թիլ օլընմըլ պիր բլան տտտ օլը. նըլօր : Պու րուս հայտուլար պիր գաշ քիշիլ տալի գաթլ իթ. միշ վէ պիր զէնկիւնտէն բարա գօրարմագ իշիւն տաղա այլըմըլ օլտըզլարը հալտէ էլան հիշ պիրի տէրտէսթ օլընմամըլ տըր :

Պիր բէվալիլէ կէօրէ թիւրք հիւքիւմէթիլ անլէրի սիւհալաւտըր. մըլ :

— Սթանպուլ րուս սէֆաթէթհա. նէսի պիր ճէսիմ թօք կէթիւրալ պազէսիլէ եերլէլարմիշ, Պապը Ալի իթլըրազ իթմէսիլտէ, սէֆա.

րէթհանէնին մալէթ վարօրլարըն. տա պուլուսնան ասքերիլէր թալիլ իթտիլմէք իշիւն իգթիլա օլտը. ղը պիլտիլիլիլ :

ԲՈՒՍԻԱ

Պուլա տէվլէթիլին րէսմի կա. ղէթտընըն իսպարը ի. զրէ. Պուսիտտա պուլուսնան պիւթիւն էրմէնի քիլիսէլէրիլին էմաք վէ վարիտաթը հիւքիւմէթէ թէսիլ օլընմագ վէ մէարիֆ նէպաթէթի թալաֆընտան քիլիսէլէրէ լազը. օլտըղը գատար մալալ թալաիս իտիլէմէք տիր :

Քիլիսէլէրիլին էմաք վէ վարի տաթընա պու միտալիլէ պիր նէվ սէրպէստիլէթի մէղհէպիլէ մանի օլմագ օլուպ, պու իսէ սիր միւլէմէտիլ տէվլէթէ եազըլմալ օլտըղը պէտիհի իսէտէ, մէղքիւր րէսմի կազէթա շու եօլտա պիր իլգահաթլէ եազըլըզօրըլըր սէ. թիլ իթմէք իսթէլօր. Եանի շիմ տիլէ գատար էրմէնի քիլիսէլէրիլին էմաք վէ վարիտաթընըն իտարէ ուսուլիլ հիւքիւմէթիլին տըղու. սընա վէ հէմտէ քիլիսէլէրիլին մէն ֆաթիլընա մուզալիլ իմիշ, 1897տէ նէշր օլընան էմիւրնամէլէ գարըլէ էրմէնի րահիպլէր քիլիսէ էմաքլարը մէարիֆ նէզարէթիլէ թէսիլ իթմէկէ մուլալէթիլ ի. տէլէք, մահէմէլէրէ միւրաճաթ. լէ մէթթէպլէր իլէ պէրապէր հիւ. քիւմէթիլին զապգ իթտիլի միւլթ. լէրիլ չօղընը կէրի ալտըլար Ը տը :

Եիմտի պու սօն էմիր րէսմի կազէթանըն պէյտնը իւզրէ, 1897 տէ նէշր օլընան էմիւրնամէլէ գա. լէթ ֆարզըլ տըր. էվվէլթիլի մէթթէպլէրէ այիտ օլան միւլթէ. րիլ վէ վարլաթլալըն մէարիֆ նէզարէթիլէ թէրք օլընմասընը թալէպ իտեր իտի, ֆազաթ շու ենի էմիւրնամէ քիլիսէլէրէ այիտ օլան էմաք վէ վարիտաթըն իտա. րէսիլի տօղընտան տօղընիլ օլուս հիւքիւմէթիլին թէրք իտիլէսիլի թալէպ էլլէմէքտէ օլուպ, հէր պիր քիլիսէլէրիլին սէնէվիլ մէսարիֆիլէ քէֆալէթ իտէմէք տէրէմէտէ եա. լընըլ պիր մըզտար ազէ վէրի. լէմէկիլի վատ իտէլօր :

Պու էմալընա մէսպուգ հազարը թէմալիլաթալ գարըլըլ հիւ. թողիկոսըն թուլթաճաղը թարիգ պիւթիլին միլլէթտալարըմըլ իշիւն բէք ճալիպի տըզաթ տիր :

Պազալըլ իշիւմիլիլտէն վէ թիլիլիստէն նէ սէսլէր իշիւմիլէ. ճէք տիր :

— Չարըն զէվէսի իլէ պէրա. պէր հօկտեմբեր նիհայէթիլտէ րօմայա կիտէմէկիլիլ վէ պու միւ. նասիպէթլէ ենի Բօրա տալի զիյարըլ իտէմէկիլիլ Բաքրիա եազմըլ տըր :

ՃԱՐՈՆԻԱ ՎԷ ԲՈՒՍԻԱ

Ճարոն վէ րուս տէվլէթլէրի պէյնիլտէ մուհարէպէ պաշլամըլ օլտըղընա տալիլ զուհուր իսէն շալէաթ թաաթիգ օլընմամըլ տըր : Մանչուրիա մէսլէսիլէ Ֆրան. սանըն թէվաաթ իտէմէկիլի ճիւ. տիլէթ քէսպ իտէլօր : Ֆազաթ Գօրէտա թէլէկրաֆ թէսիլ ի. շիւն րուսիլտէն թէլէպալիսիլէ Ճարոնիա բրօթէսթ իթմիշ օլ. մասը իւզերիլէ, Գօրէա հիւքիւմէ. թիլ Ճարոն թէլէկրաֆընըն տալի թէլէթիլ օլընմասընը իտտաա էլ. լէտի : Եու հալտէ Գօրէա տէվ. լէթի րուսիլտա մէսլէլ վէ Ճարո. նա մուլալիլ կիւրէնիլօր :

— Մանչուրիա մէսլէսիլտէ իսկիլիլըն շիմտիլիլ սօվալ գան. լէ տաղընմագ իսթէլօրլալ : Բար. լըմանտա վիթլանըն պէյտն իթ. տիլի էֆքեալ բէք միլալիլ տիր : — Մանչուրիա թալէլէլէրիլտէն պուլտալ իլրաճ օլընմասընը րուս հիւքիւմէթիլ եասագ իթտի. պա. խուսուս Ճարոնիլա հիշ պիր մէթիլ. թ (ուստու) կէօտէրիլ. մէմէսիլէ էմր իթմիշ տիր :

ԹԵԼԷԿՐԱՖԻԱ

Սրաւպոլ 17 Յուլիս

Իսլահաթ գապուլ իթմէլէն ասք սիւսպուլտուրա գարըլըլ էօմէր րուշտի բաշա տէլիլաթը ասքէ. րիլէն տէվաթ իթմէքտէ տիր :

Արիսպուլտարտան 100 քիշի. տէրտէսթլէ հապս օլընտըլար, զապթիլէր վէ օրման պէքճիլէ. իլիտէն չօղլարը ալ իտիլտիլէ. վէ օլարըն եերիլէ խրիսթիոնար նասպ օլընտըլար :

— Եազըլտա էօմէր րուշտի բաշանըն ասքէլէրի սալթիլէ. ճէքլէլ. Էսլընըլ անլէրտէն 10 թապուր Բէրէզըլէտէ վէ եիւզէր թապուրտէ իրէքտէ վէ Տրաքօ. վատա գալս ճազլար :

— Բէզըլէտէ թէլէքիլ օլընան ենի մահէմէլէրէ Էրպ օլթօ. տոքս աղալար թալիլ օլընտըլար. կաթիլիլ ոզալար տալիլ թալիլի իշիւն Պապը Ալիլ վէ տիլէր մէթիլէրէ միւրաճաթլար վուգու պուլտու :

Պազու, 17 յուլիս

Պալաշանտա տէհէթիլի պիր հարիգ զուհուրի իլէ էլիլալէլ զի. լատէ կաղ տէրօլարը եանտըլար վէ չօղ շէթիլ մառնէլէրի խարապ օլտուլար : Տիկէր պիւսալար տալիլ թուլթուլար :

ՔԱՏՐՈՆ «ՊՈՐՈՍ»

Պարզ մը թատերասէր երիտասարդ. ներ պատրաստուած են ներկայացում մը տալ վաղը Երեկոն ի նպաստ Գար. ըլէլ Պընզաճեան անուն կոյր պատա. նիլին, որ գոյանալիք հասոյթով Գ. Պուլապիտի զրկուի ալքըրը դարմանիլ տալու համար :

Одговорникъ Н. Драгулевъ

Печатница Взаимность. Варна